

2 - Oznámenie trestného činu a moje práva počas vyšetrovania alebo súdneho konania

Ako môžem trestný čin oznámiť?

Ak ste obeťou trestného činu, môžete trestný čin oznámiť prokurátorovi alebo polícii podaním trestného oznámenia (*énklisi* alebo *mínysi*). [Presnejšie povedané, *énklisi* je trestné oznámenie podané samotnou obeťou. V niektorých situáciách sa trestné konanie začne len vtedy, ak takéto oznámenie existuje (napr. v prípade trestného činu proti čestnosti a dobrému menu človeka). *Mínysi* je trestné oznámenie alebo správa, ktorú podáva iná strana než obeť, a to v prípade trestného činu, pri ktorom orgány môžu z vlastného podnetu stíhať bez ohľadu na to, či sa obeť sťažuje alebo nie. V praxi sa však výraz *mínysi* používa na označenie oboch druhov oznámenia. Preto keď sa trestné oznámenie akéhokoľvek druhu predloží prokuratúre, dostane jedinečné registračné číslo trestného oznámenia známe ako *arithmós vivlíou minýseon* – použitím slova *minýsi*].

Takisto môžete požiadať inú osobu, aby nahlásila trestný čin vo vašom mene. V tomto prípade musíte podpísať písomné vyhlásenie (*dílosi* alebo *exousiodótisi*), v ktorom uvediete osobu podávajúcu trestné oznámenie vo vašom mene. Toto vyhlásenie nemá predpísanú formu, musí sa však podpísať pred úradníkom ústredného alebo miestneho vládneho orgánu alebo pred právnikom (vrátane vášho vlastného právnik, ak ho už máte), ktorý vás podpis overí. Osoba, ktorá nahlasuje trestný čin vo vašom mene, môže byť právnikom alebo inou osobou, ktorej dôverujete. Ak ide o prípad, pri ktorom sa na začatie trestného konania vyžaduje, aby trestné oznámenie podala obeť, pričom obeť je mŕtva, právo na podanie oznámenia prechádza na pozostalého manžela/manželku a deti alebo na jej rodičov [článok 118 ods. 4 Trestného poriadku (*Kódikas Poinikís Dikonomías* – KPD)]. Ak obeť zomrela v dôsledku trestného činu, tieto osoby si takisto môžu v rámci tohto trestného konania uplatniť nárok na náhradu škody a bolestné, ktoré utrpeli.

Trestný čin môžete nahlásiť ústne alebo písomne. Ak sa rozhodnete nahlásiť trestný čin ústne, úradník, ktorému predložíte trestné oznámenie, zostaví správu, do ktorej sa toto trestné oznámenie zaznamená.

Za podanie trestného oznámenia musíte zaplatiť poplatok; výška poplatku sa pravidelne upravuje na základe spoločného rozhodnutia ministra financií a ministra pre spravodlivosť, transparentnosť a ľudské práva. Vo výnimočných situáciách budete poplatok môcť uhradiť po podaní trestného oznámenia, ale v každom prípade tak musíte urobiť do troch dní. Ak poplatok neuhradíte, vaše trestné oznámenie bude zamietnuté ako neprípustné. Poplatok neplatíte, ak vám bola priznaná právna pomoc. Poplatok nemusíte platiť ani vtedy, ak ste obeťou trestného činu proti sexuálnej slobode alebo finančného zneužívania sexuálneho života, domáceho násillia alebo rasovej diskriminácie [články 81A a 361B Trestného zákona (*Poinikós Kódikas* – PK)] alebo ak došlo k porušeniu rovnakého zaobchádzania [(článok 46 ods. 2 KPD)].

V prípade trestných činov, ktoré možno stíhať z iniciatívy orgánov bez ohľadu na to, či obeť o to požiadala alebo nie, neexistujú žiadne lehoty na oznámenie trestného činu, okrem prípadov, kedy sú stredne závažné trestné činy (*plimmelímata*) po piatich rokoch premlčané. V niektorých prípadoch však trestný čin môže byť stíhaný iba vtedy, ak vy ako obeť, ktorá v jeho dôsledku utrpela ujmu, požiadate o začatie trestného konania. V takýchto situáciách musíte podať trestné oznámenie (*énklisi*) do troch mesiacov od dátumu, keď ste sa dozvedeli o trestnom čine a totožnosti páchatel'a (ak viete, kto je páchatel').

Na podanie trestného oznámenia neexistuje predpísaná forma.

Vaše trestné oznámenie musí obsahovať nasledujúce informácie:

- všetky vaše identifikačné údaje,
- informácie o páchatel'ovi a jeho kontaktné údaje, ak sú vám známe,
- podrobný opis skutočností,

- akýkoľvek zdokumentovaný dôkaz podporujúci vaše trestné oznámenie,
- akíkoľvek svedkovia, ktorých navrhujete, aby sa zúčastnili vyšetrovania,
- údaje o vašom právnikovi, ak ste si už nejakého vybrali.

Ak gréckemu jazyku nerozumiete alebo ho neovládáte, trestné oznámenie môžete podať v jazyku, ktorému rozumiete, alebo vám môže byť poskytnutá nevyhnutná jazyková pomoc, ktorá vždy podlieha podmienkam stanoveným v Trestnom poriadku alebo v ktorýchkoľvek iných konkrétnych trestných zákonoch. Môžete požiadať o bezplatný preklad dokumentu [článok 58 zákona č. 4478/2017 o právach obetí pri podávaní oznámení (článok 5 smernice 2012/29/EÚ)].

Ako zistím, čo sa deje v súvislosti s prípadom?

Po podaní trestného oznámenia je k trestnému oznámeniu priradené jedinečné registračné číslo oznámenia. Toto číslo umožňuje sledovať priebeh vášho prípadu pomocou registra vedeného na prokuratúre alebo na zodpovednom úrade pre oznámenia. Môžete tiež požiadať o potvrdenie o priebehu prípadu (*pistopoiitikó poreías*), v ktorom sa uvádza aktuálna fáza konania.

Ak váš prípad patrí do jurisdikcie Aténskeho súdu prvého stupňa (*Protodikeío Athinón*), po doručení na súd môže váš právnik sledovať jeho priebeh na webovom sídle [Aténskej advokátskej komory](#) (*Dikigorikós Sýllogos Athinón*). Táto možnosť nie je pre samotné obete dostupná, pretože sa vyžaduje zadanie prihlasovacích údajov.

Mám nárok na právnu pomoc (počas vyšetrovania alebo súdneho konania)? Za akých podmienok?

Počas súdneho pojednávania môžete využívať služby právnikovi, za ktoré však musíte zaplatiť.

Ak je ročný príjem vašej rodiny nižší ako dve tretiny minimálneho ročného príjmu fyzickej osoby stanoveného vo vnútroštátnej všeobecnej kolektívnej zmluve, bude vám bezplatne poskytnutý právnik, ktorý vypracuje a podá trestné oznámenie a bude vás zastupovať ako poškodenú osobu vo všetkých fázach konania za predpokladu, že ste obeťou niektorého z týchto trestných činov: mučenia alebo iného trestného činu proti ľudskej dôstojnosti [článok 137 písm. a) a b) Trestného zákona]; diskriminácie alebo nerovnakého zaobchádzania, trestného činu proti životu, osobnej slobode alebo sexuálnej slobode; finančného zneužívania sexuálneho života; trestného činu proti majetku alebo majetkovým právam; zranenia; alebo trestného činu v súvislosti s manželstvom alebo rodinou. Trestným činom musí byť závažný trestný čin (*kakourgima*) alebo prečin (*plimmélíma*) v právomoci trojčlenného magistrátneho súdu (*trimeloús plimmeleiodikeío*), ktorý odsudzuje na minimálny trest odňatia slobody šesť mesiacov [zákon č. 3226/2004 (Vládny vestník, séria I, č. 24, 4.2.2004) v znení zmien zákonov č. 4274/2014 a č. 4689/2020]. Osobou, ktorá posudzuje vašu žiadosť o právnu pomoc v trestných konaniach, je predsedajúci sudca súdu, na ktorom prebieha konanie alebo na ktorý sa podáva odvolanie.

Právnik, ktorý vás zastupuje, vám pomôže pripraviť a predložiť požadovanú dokumentáciu, aby ste si mohli uplatniť nárok na náhradu škody a bude vám k dispozícii počas celého konania.

Môžem sa odvolať, ak bol môj prípad uzavretý predtým ako sa dostal na súd?

Ak prokurátor na magistrátnom súde (*eisangeléas plimmeleiodik*) nariadi zamietnuť vaše oznámenie ako nedôvodné z právneho hľadiska alebo zjavne neopodstatnené vo veci tejto otázky alebo ktoré súd nedokáže posúdiť, môžete proti tomuto nariadeniu podať námietku (*eisangeléas efetón*) (články 47 a 48 KPD) do troch mesiacov od dátumu vydania príkazu – táto lehota sa nemôže zo žiadnych dôvodov predĺžiť. Ak chcete nariadenie napadnúť, budete musieť zaplatiť poplatok, ktorý vám bude v prípade, ak ju prokurátor prijme, vrátený.

Môžem si uplatniť nárok na náhradu škody v rámci súdneho konania?

Uplatniť nárok na náhradu škody v rámci súdneho konania môžete iba ako poškodená osoba (*politikó enágon*), ktorá požiada súd, aby jej poskytol náhradu škody za stratu alebo morálnu ujmu alebo bolesť a utrpenie. Žiadosť o uplatnenie náhrady škody v rámci trestného konania môžete ako poškodená osoba predložiť príslušnému prokurátorovi osobne alebo prostredníctvom právnikovi, ktorý má na tento účel všeobecné alebo osobitné

oprávnenie, či už v rámci trestného oznámenia alebo v samostatnom dokumente, do konca predbežného vyšetrovania (článok 308 KPD). Vaša občianskoprávna žaloba je zaznamenaná spolu s právnikovým oprávnením (článok 83 KPD). Ak ste v trestnom oznámení nepožiadali, aby bolo s vami zaobchádzané ako s poškodenou osobou, môžete tak ešte urobiť pred trestným súdom (článok 82 KPD), a to predtým ako súd pristúpi k posudzovaniu dôkazov.

Vaša žiadosť o uplatnenie nároku na náhradu škody v rámci trestného konania ako poškodená osoba sa zamietne ako neprípustná v prípade, ak nebude obsahovať krátky opis prípadu, dôvody vášho oznámenia, a ak nemáte trvalé bydlisko v rámci územnej jurisdikcie súdu, výber zástupcu v rámci tejto jurisdikcie. Zástupca bude oprávnený akceptovať doručenie všetkých dokumentov alebo oznámení, ktoré sú adresované vám ako poškodenej osobe (článok 84 KPD). Ak chcete, aby vás trestný súd vypočul ako poškodenú osobu, musíte si vybrať oprávneného právnik a zaplatiť paušálny poplatok v prospech štátu, ktorý sa vzťahuje na celé konanie, až kým nebude vynesený rozsudok, ktorý už nie je predmetom odvolania. Výška poplatku sa pravidelne upravuje spoločným rozhodnutím ministra hospodárstva a financií a ministra spravodlivosti.

Ako poškodená osoba ste účastníkom konania a máte niekoľko práv. Môžete sa zúčastňovať na všetkých súdnych pojednaniach vrátane neverejných a v danom prípade máte prístup k všetkým dokumentom. Môžete vypovedať pred súdom, a uplatniť tak svoje nároky, a po vypočutí svedka môžete takisto predložiť svoje pripomienky alebo dôkazy alebo vysvetlenia k akémukoľvek svedectvu alebo predloženým dôkazom (článok 358 KPD). Prostredníctvom svojho právnik môžete klásť otázky páchatelovi, svedkom a ostatným účastníkom (napr. akýmkoľvek technickým odborníkom vymenovaným v tejto veci). Budete musieť svedčiť ako svedok (hoci nie pod prisahou) a môžete takisto navrhnúť svedkov za predpokladu, že súd bude o tom včas informovaný. Máte právo požiadať o odloženie vypočutia alebo výmenu sudcu.

V každom prípade vás ako obeť môže súd predvolať ako svedka. V takom prípade sa musíte dostaviť na súd. Počas svedeckej výpovede budete mať príležitosť vysvetliť súdu skutočnosti týkajúce sa trestného činu. Sudca vám môže takisto položiť niekoľko ďalších otázok.

Aká je moja oficiálna úloha v súdnom systéme? Napríklad som alebo si môžem vybrať, že budem vystupovať ako: obeť, svedok, poškodená osoba alebo súkromný žalobca? Aké sú potom moje práva a povinnosti?

Môžete si vybrať, či budete v rámci trestného konania vystupovať ako poškodená osoba, čím sa stanete účastníkom celého konania s kľúčovými procesnými právami, alebo jednoducho vypovedať ako dôležitý svedok, keďže trestné konanie prebieha najmä ako dôsledok trestného činu spáchaného proti vám. Konceptia súkromnej obžaloby v gréckom súdnom systéme neexistuje.

Môžem počas konania vydať vyhlásenie alebo poskytnúť dôkazy? Za akých podmienok?

Môžete predložiť dokumenty, ktoré sa na súde prečítajú (článok 364 KPD) a zahrnú do spisu. Takisto môžete predvolať svedkov a upovedomiť o tom súd (článok 326 ods. 2-1 KPD).

Aké informácie mi budú počas súdneho konania poskytnuté?

V priebehu konania sa môžete zúčastniť na verejných vypočutiach, zaistovaní dôkazov, vypočuť si vyjadrenia obžalovaného k žalobe, vyjadrenia advokátov a rozsudok súdu.

Budem môcť získať prístup k súdnym spisom?

Ako poškodená osoba máte prístup k obsahu spisu a môžete získať kópie rozsudku súdu.

■ Posledná aktualizácia: 12/06/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr

vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.